Súd:	Krajský súd Košice
Spisová značka:	3Co/250/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7513221180
Dátum vydania rozhodnutia:	06. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Eva Feťková
ECLI:	ECLI:SK:KSKE:2018:7513221180.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Feťkovej a členov senátu JUDr. Ladislava Duditša a Mgr. Angeliky Sopoligovej v spore žalobcu: M. A., D.. X.X.XXXX, N. S. S., C. X/X proti žalovanému F. Z., D.. X.X.XXXX, N. S. G., W. X, zastúpenému JUDr. Vierou Ferčákovou, advokátkou v Košiciach, Štúrova 20, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice-okolie č.k. 16C/147/2014-57 zo dňa 3.6.2016 takto

r o z h o d o l :

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 6.000,- eur v pravidelných mesačných splátkach po 100,- eur vždy do 20. dňa v mesiaci pod následkom straty výhody splátok.

N e p r i z n á v a žalobcovi proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd (ďalej iba „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 6.000,- eur v pravidelných mesačných splátkach po 100,- eur, vždy do 20. dňa v mesiaci pod následkom straty výhody splátok. V prevyšujúcej časti žalobcu zamietol.

2. Súd prvej inštancie v tomto konaní rozhodoval o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch ako zadosťučinenie za zásah do jeho súkromného a rodinného života v dôsledku úmrtia manželky O. A. na následky zranení, ktoré utrpela ako cyklistka pri dopravnej nehode zavinenej žalovaným. Spisom Okresného súdu Košice - okolie 3T 177/2012 mal preukázané, že žalovaný dňa X.X.XXXX S. P. B. v smere na obec S. ako vodič motocykla, ktorý viedol bez vodičského oprávnenia a pod vplyvom alkoholických nápojov najmenej 0,96 mg/l(1,97 promile) alkoholu v dychu a po požití liekov s tlmivým účinkom na centrálnu nervovú sústavu nezvládol jazdu s motocyklom a narazil do cyklistiek O. A. V. O. C., ktoré premávali v tom istom smere pri pravom okraji vozovky, pričom došlo k ich pádu na vozovku, O. A. utrpela zranenia, na následky ktorých v ten istý deň zomrela a O. C. utrpela zranenia, ktoré boli charakterizované ako ľahké vyžadujúce si dobu liečenia do 6 týždňov. Žalovaný bol uznaný vinným za tento skutok, ktorým spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1, ods. 3 písm. c/ Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody a trest zákazu činnosti riadenia motorových vozidiel každého druhu a ochranné liečenie; poškodená O. C. V. M. A. - žalobca, boli odkázaní s uplatnenými nárokmi na občianske súdne konanie, žalobca si už v uvedenom trestnom konaní uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 8.000,- eur. Výpoveďou žalobcu i sobášnym listom bolo preukázané, že manželstvo s O. A., F.. Z., D.. XX.XX.XXXX X. XX.XX.XXXX, až do jej smrti žili v spoločnej domácnosti v rodinnom dome vo S. D. C. X/X, z ich manželstva pochádzajú štyri plnoleté a zaopatrené deti, ktoré si založili vlastné rodiny. Výpoveďou žalobcu bolo tiež preukázané, že ich manželstvo bolo harmonické, šťastné, založené na vzájomnej láske a úcte a takto bolo vnímané

aj okolím. Žalobca už viac ako 10 rokov trpí ochoreniami pohybového aparátu, pri chôdzi používa barlu, trpí aj vysokým krvným tlakom, zdravotný stav jeho manželky bol lepší, bez problémov, zvládala práce v domácnosti i v záhrade, zariaďovala aj všetky úradné záležitosti, poskytovala manželovi potrebnú starostlivosť. Jej náhle úmrtie podstatným spôsobom ovplyvnilo život žalobcu, zle znášal samotu, stratu partnerky, s ktorou prežil 53 rokov a zdieľal radosti i starosti, udržiavali harmonické rodinné vzťahy s rodinami plnoletých detí, tešili sa z vnúčat.

3. Žalobca po smrti manželky nevyhľadal odbornú psychologickú ani inú pomoc, uvedomil si, že túto situáciu musí zvládnuť sám, následne sa k nemu prisťahovala vnučka O. F., ktorá tam doposiaľ býva aj so svojim manželom. Prítomnosť vnučky a jej manžela u žalobcu samozrejme zmierňuje jeho samotu, nemôže však nahradiť blízkosť manželky. Žalobca je starobný dôchodca, poberá starobný a vdovecký dôchodok v úhrnnej výške 504,60 eur mesačne.

4. Žalovaný oľutoval svoje konanie, ktorým spôsobil žalobcovi ujmu, nespochybňoval jeho rodinný život a citové strádanie po smrti manželky, poukazoval na svoje pomery, ktoré mu neumožňujú uspokojiť nárok žalobcu. Výpoveďou žalovaného, spisom tunajšieho súdu sp. zn. 3T 1077/2012 a údajmi z registra Sociálnej poisťovne bolo preukázané, že žalovaný je slobodný, nemá vyživovaciu povinnosť k ďalším osobám. Býva so svojou matkou v trojizbovom byte v G. D. W. X, vlastníčkou bytu je jeho matka, ktorej prispieva na úhradu výdavkov spojených s bývaním sumou 100,- eur mesačne. Žalovaný je invalidný dôchodca v dôsledku poranenia hlavy, ku ktorému došlo vo veku 18 rokov pri dopravnej nehode, ktorú sám zavinil, poberá invalidný dôchodok v sume 378,- eur mesačne, je psychiatrickým pacientom, za predpísané lieky dopláca mesačne sumu 20,- eur, má nárok na osobného asistenta, ktorému vypláca odmenu podľa hodín osobnej asistencie. Výpoveďou žalovaného bolo tiež preukázané, že od januára 2016 spláca po 100,- eur mesačne Kooperatíve poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group regresný nárok uplatnený touto poisťovňou za plnenia vyplatené poškodeným v súvislosti s dopravnou nehodou zo dňa X.X.XXXX splátky poukazuje podľa dojednaného splátkového kalendára, nejde o sumu priznanú rozhodnutím súdu, tiež splátkami po 150,- eur mesačne spláca spotrebný úver, ktorý mu poskytla Slovenská sporiteľňa, a.s. v minulom roku vo výške 2.400,- eur, žalovaný si takto získanými prostriedkami vyrovnal dlhy v minulosti, teda zaťažil sa týmto záväzkom napriek tomu, že už dlhšiu dobu mal vedomosti o uplatňovanom práve na náhradu nemajetkovej ujmy.

5. Po právnom posúdení veci podľa § 11 a 13 Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú ochranu osobnosti fyzickej osoby s ohľadom na nezvratnosť následkov nehody považoval súd prvej inštancie za primeranú výšku nemajetkovej ujmy v sume 6.000,- eur. Prvoinštančný súd súčasne vyhodnotil aj pomery a správanie sa žalovaného a aj keď intenzitu ujmy žalobcu považoval za veľmi vysokú uzavrel, že náhrada nemajetkovej ujmy nemôže byť pre povinnú osobu likvidačná. Konštatoval, že žalovaný si pri vyvinutí určitého úsilia a prípadnej zmene splátkovej povinnosti voči Kooperatíve poisťovni, a.s. Vienna Insurance Group a Slovenskej sporiteľni, a.s. môže zadovážiť aspoň určenú sumu mesačnej splátky 100,- eur, ktorou mu súd umožnil splácať sumu 6.000,- eur s tým, že nezaplatením čo i len jednej splátky sa stáva splatným celý dlh. V prevyšujúcej časti s ohľadom na pomery žalovaného žalobu zamietol. Pretože účastníci konania nepodali návrh na rozhodnutie o náhrade trov konania, o náhrade trov konania nerozhodoval.

6. Proti rozsudku a to prvému výroku, ktorým zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 6.000,- eur v pravidelných mesačných splátkach po 100,- eur podal včas odvolanie žalovaný. Uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP t.j., že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Navrhol zmeniť výšku nemajetkovej ujmy, teda znížiť túto náhradu a povoliť žalovanému splácať v primeraných splátkach vzhľadom na majetkové pomery a zlý zdravotný stav žalovaného. V dôvodoch odvolania uviedol, že nespochybňuje nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpel a je žalovanému ľúto, že svojím skutkom zapríčinil tragickú smrť manželky žalobcu. Výška priznanej nemajetkovej ujmy v sume 6.000,- eur je však pre žalovaného likvidačná a nie je ju schopný splácať po 100,- eur mesačne. V dôvodoch odvolania poukázal na to, že je invalidný dôchodca v dôsledku poranenia hlavy. Je psychiatrickým pacientom a vzhľadom na zlý zdravotný stav má aj osobného asistenta. Z tohto dôvodu sa nemôže zamestnať a nie je ani predpoklad, aby mohol byť do budúcna riadne zamestnaný. Poberá invalidný dôchodok vo výške 378,- eur mesačne. Z tejto sumy prispieva matke, s ktorou žije v jej byte, na stravu a bývanie sumou 100,- eur mesačne. Mesačne dopláca na lieky 20,- eur mesačne. Taktiež spláca Kooperatíve poisťovni, a.s. regresný nárok vo výške 100,- eur mesačne ako aj Slovenskej sporiteľni, a.s. spotrebný úveru vo výške 150,- eur

mesačne. Takto mesačne zostáva žalovanému suma 8,- eur. Spotrebný úver vo výške 2.400,- eur, ktorý mu poskytla Slovenská sporiteľňa, a.s. bol nútený minulý rok zobrať z dôvodu, že musel vyrovnať dlhy z minulosti a teda nie preto, aby sa vyhol náhrade predmetnej nemajetkovej ujmy.

7. Žalobca sa k podanému odvolaniu žalovaného nevyjadril.

8. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016, ďalej len "CSP") prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas, oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 380 ods. 1,2 CSP, z hľadiska uplatneného odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné vyhovieť.

9. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 6.9.2018 o 9.10 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 230/II. posch., pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia bolo zverejnené dňa 28.8.2018 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1,3 CSP a § 378 ods. 1 CSP.

10. Podľa § 470 ods. 1 a ods. 2 prvá veta CSP, ak nie je ustanovené inak platí tento zákon aj na konanie začaté predo dňom nadobudnutia jeho účinnosti (t.j. 1.7.2016). Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali predo dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona zostávajú zachované.

11. Žalovaný podal proti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý bol vyhlásený ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) odvolanie za účinnosti Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016, zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

12. Odvolací súd uvádza, že na základe dostatočne zisteného skutkového stavu, prvoinštančný súd vykonané dôkazy vyhodnotil podľa § 132 a nasl. O.s.p. a z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver a rozsudok aj náležite odôvodnil.

13. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP v napadnutom vyhovujúcom výroku potvrdil.

14. Predmetom odvolacieho konania nebol druhý výrok rozsudku, ktorým bol návrh žalobcu v prevyšujúcej časti zamietnutý, ktorý nebol napadnutý odvolaním, preto nadobudol právoplatnosť márnym uplynutím lehoty na podanie odvolania žalobcom. Prvoinštančný súd nerozhodoval ani o trovách konania, keďže za účinnosti O.s.p. účastníci konania návrh na rozhodnutie o náhrade trov konania nepodali.

15. Judikatúra súdov SR nesporne ustálila, že v prípade smrti blízkej osoby morálna satisfakcia nepostačuje a oprávnená osoba má právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Smrť blízkej osoby nie je vyčísliteľná v peniazoch a za smrť neexistuje ekvivalentná náhrada. Nemajetková ujma predstavuje iba určitú formu zadosťučinenia, ktorej úlohou je zmierniť následky straty a závisí od úvahy súdu podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Čo sa týka výšky priznanej nemajetkovej ujmy vychádzal súd prvej inštancie nielen zo závažnosti konkrétnej ujmy a okolností prípadu, súčasne vyhodnotil aj pomery a správanie sa žalovaného. Pokiaľ žalovaný v odvolaní poukazuje na to, že ako invalidný dôchodca v dôsledku poranenia hlavy je aj psychiatrickým pacientom a má aj osobného asistenta, z ktorého dôvodu nie je predpoklad, aby mohol byť do budúcna riadne zamestnaný, už nezdôvodňuje prečo viedol motocykel bez vodičského oprávnenia pod vplyvom alkoholických nápojov najmenej 1,97 promile alkoholu v dychu a po požití liekov s tlmeným účinkom na centrálnu nervovú sústavu, v dôsledku čoho nezvládol jazdu s motocyklom a narazil do cyklistiek.

16. V odvolacom konaní bol úspešnou stranou žalobca, avšak podľa obsahu spisu mu žiadne trovy nevznikli, preto odvolací súd v súlade s čl. 17 Základných princípov civilného sporového poriadku zakotvujúcim procesnú ekonómiu rozhodol, že sa nepriznáva žalobcovi proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

17. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie n i e j e prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak
a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).
Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).